

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **1/ D.D.**, so sídlom S.V.M.S., zastúpeného spoločnosťou E., s.r.o., J.B., IČO: X. a žalobcu **2/ H., spol. s r. o.**, L.B., IČO: X., zastúpeného Advokátskou kanceláriou M., s. r. o., K.B., IČO: X. proti žalovanému **1/ P., a. s.**, G.B., IČO: X. a žalovanému **2/ H., a. s.**, G.B., IČO: X., obaja žalovaní zastúpení advokátom JUDr. B.M., N., vedľajší účastník PhDr. I.P., G.B., **o zaplatenie 2 416 693,70 eur (72 805 317,65 Sk) s príslušenstvom**, o odvolaní žalobcu v 2/ rade, žalovaného v 1/ a 2/ rade proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2010, č. k. 34Cb/141/95-608, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2010, č. k. 34Cb/141/95-608 **z r u š u j e** a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom uložil žalovanému v 1/ a 2/ rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 1/ rade sumu 123 367,84 eur (3 716 579,78 Sk) a úroky vo výške 17,2% p. a. zo sumy 43 191,68 eur (1 301 192,50 Sk) od 1.1.2004 do zaplatenia s tým, že žalovaný v 2/ rade je povinný plniť žalobcovi v 1/ rade len z výšky výťažku z predaja nehnuteľností zapísaných na LV č. X., k. ú. P. vo vlastníctve žalovaného v 2/ rade, a to konkrétne:

- stavba súp. č. X. na parc. č. X. -malá administratívna budova,
- stavba súp. č. X. na parc. č. X. -kompresorová stanica,
- stavba súp. č. X. na parc. č. X. -sklad horľavín, ale len do výšky výťazku z predaja,

a súčasne je žalovaný v 2/ rade povinný predaj týchto nehnuteľností strpiet'. Uložil tiež žalovaným v 1/ a 2/ rade povinnosť nahradiť žalobcovi v 1/ rade spoločne a nerozdielne trovy konania. Tiež uložil žalovanému v 1/ rade zaplatiť žalobcovi v 2/ rade sumu 2 663 225,93 eur (80 232 344,50 Sk) spolu s úrokom vo výške 30% zo sumy 1 832 327,34 eur (55 200 693,36 Sk) od 29.6.2000 do zaplattenia, sumu 59 871,37 eur (1 803 684,92 Sk), spolu s úrokom vo výške 12% zo sumy 47 414,48 eur (1 428 408,50 Sk) od 29.6.2000 do zaplattenia a sumu 838 256,26 eur (25 253 308,13 Sk) spolu s úrokom vo výške 30% zo sumy 622 132,23 eur (18 742 355,45 Sk) od 29.6.2000 do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd žalobu žalobcu v 2/ rade proti žalovanému v 2/ rade zamietol. Vo výroku rozsudku taktiež uviedol, že o trovách konania bude rozhodnuté až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou doručenou súdu dňa 19.5.1995 sa žalobca V., a. s., B. domáhal, aby súd zaviazal žalovaného H., a.s. B. na zaplattenie 72 805 317 Sk titulom nesplateného úveru z úverovej zmluvy č. 54/90, č. 72/90, č. 73/90, č. 60/91 a č. 12/1/93 celkom v sume 78 805 317 Sk s príslušenstvom.

Uznesením, č. k. 34Cb/141/95-228 z 21.11.2001 súd pripustil vstup S., a. s., B. do konania na strane žalobcu, pretože na tento právny subjekt bola postúpená časť pohľadávok, ktorá je predmetom sporu vo výške 107 987 757,31 Sk. Zároveň súd pripustil návrh na zmenu petitu zo dňa 13.02.2001 tak, že žalobca žiadal, aby žalovaný v 1/ rade a žalovaný v 2/ rade boli zaviazaní zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 107 987 757,31 Sk, ďalej istinu vo výške 1 301 192,50 Sk, úroky k 31.1.2001 vo výške 1 592 134,15 Sk a úroky 17,2% z istiny 1 301 192,50 Sk za obdobie od 1.2.2001 do zaplattenia, ako aj poplatky za vedenie účtu vo výške 847 Sk a trovy súdneho konania. Podaním na súd zo dňa 13.09.2006 žalobca v 1/ rade špecifikoval pohľadávku voči žalovaným a podaním zo dňa 05.10.2006 žalobca v 2/ rade špecifikoval pohľadávku voči žalovaným ku dňu 03.10.2006. Podaním zo dňa 29.10.2008 upresnil žalobca v 2/ rade petit žaloby a podaním zo dňa 27.01.2001 upresnil žalobca v 1/ rade petit žaloby.

Podaním zo dňa 04.11.1997 oznámil právny predchodca žalobcu, že aktuálna výška záväzku žalovaného v 2/ rade predstavuje ku dňu 31.10.1997 sumu 90 201 793,20 Sk, ktorý pozostáva z istiny vo výške 58 689 914,78 Sk a úrok vo výške 31 511 878,42 Sk.

Z dokladov vyplýva, že konania sa týkajú rozdielnych účastníkov, ktorí majú spoločné jedine to, že obaja sú veriteľmi pohľadávok pôvodného veriteľa, ktorým bola V., a. s.

Z dokladov predložených súdu je nesporné, že na základe zmlúv o postúpení pohľadávky je v danom prípade aktívne legitimovaný žalobca v 1/ a 2/ rade. Na základe prehľadu o živote pôžičky - úveru poskytnutých na základe úverových zmlúv č. 54/90, č. 72/90, č. 73/90, č. 60/91, č. 12/1/93 vrátane dodatkov, sú žalobcovia oprávnení na vymáhanie pohľadávok z nesplatených úverov v takej výške, v akej bola špecifikovaná žalobcom v 1/ rade dňa 27.01.2009 a žalobcom v 2/ rade dňa 17.09.2008. Pohľadávku žalobcu v 1/ rade uplatnenú voči žalovaným v 1/ rade a žalovaným v 2/ rade, títo v rámci konania nenamietali, pretože žalobca v 1/ rade hodnoverne preukázal súdu založenie právneho vzťahu, z ktorého si uplatňuje zaplatenie dlžnej sumy s príslušenstvom v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka preukázal súdu realizáciu úveru, osvedčil výšky nesplateného dlhu a osvedčil aktívnu legitimáciu na vymáhanie dlhu voči žalovaným v 1/ a 2/ rade, súd nároku žalobcu v 1/ rade ako dôvodne podanému vyhovel v celom rozsahu.

Predmetom konania z hľadiska nároku žalobcu v 2/ rade je pohľadávka pôvodného veriteľa, ktorým bol V., a. s., vyplývajúca z uzavretých úverových zmlúv č. 12/1/93 zo dňa 29.1.1993, č. 054/90 zo dňa 21.8.1999 a č. 60/1991 zo dňa 1.8.1991.

Z pohľadu dôvodnosti nároku žalobcu v 2/ rade je zo strany žalovaných spochybňovaná predovšetkým úverová zmluva č. 12/1/93 zo dňa 29.1.1993 čo do jej platnosti, nakoľko podľa tvrdenia právneho zástupcu žalovaných nebola podpísaná osobami oprávnenými konať za žalovaného v 1/ rade, ako aj z dôvodu, že úverové prostriedky podľa úverovej zmluvy č. 12/1/93 zo dňa 29.1.1993 neboli zo strany pôvodného veriteľa žalovanému v 1/ rade poskytnuté.

Zmluva o úvere ako pomenovaný typ zmluvy podľa obchodného zákonníka nevyžaduje pre svoju platnosť písomnú formu. Z faktických a následných úkonov žalovaného v 1/ rade vyplýva, že k jej platnému uzavretiu došlo. Vyplýva to z predložených listinných dôkazov najmä z následne uzatvorených dodatkov č. 1 až 6 k tejto úverovej zmluve, platobných kalendárov vyhotovených žalovaným v 1/ rade zo dňa 29.1.1993 a 21.6.1993, listu

žalovaného v 1/ rade zo dňa 14.9.1993 adresovaného zo strany žalovaného v 1/ rade pôvodnému veriteľovi V., a. s. (ktorého obsahom bol návrh žalovaného v 1/ rade na riešenie úhrady záväzku z úverovej zmluvy č. 12/1/93 týkajúcej sa úveru na bežné prostriedky), ako aj ďalších listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise.

K námietke žalovaných týkajúcej sa neposkytnutia úverových prostriedkov súd prvého stupňa uviedol, že z hľadiska pojmových náležitostí sa pre zmluvu o úvere nevyžaduje, aby zo strany veriteľa došlo pre naplnenie jej platnosti resp. pre vznik záväzku dlžníka aj k reálnemu plneniu. Ustanovenie § 497 Obch. zák. stanovuje, že peňažné prostriedky veriteľ poskytne v prospech dlžníka. Ani toto, ani ďalšie ustanovenia o úverovej zmluve bližšie neupravujú spôsob, akým sa majú peňažné prostriedky dlžníkovi poskytnúť a ponechávajú v tomto účastníkovi úplnú zmluvnú voľnosť. Výraz poskytnutie v prospech dlžníka nevyžaduje pre naplnenie úverového vzťahu priame plnenie v hotovosti alebo bezhotovostné plnenie na jeho účet v peňažnom ústave.

Pretože žalobca v 2/ rade hodnoverne preukázal súdu založenie právneho vzťahu, z ktorého si uplatňuje zaplatenie dlžnej sumy s príslušenstvom v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák., preukázal súdu realizáciu úveru pre žalovaného v 1/ rade, osvedčil výšku nesplateného dlhu a osvedčil aktívnu legitimáciu na vymáhanie dlhu voči žalovanému v 1/ rade, súd nároku žalobcu v 2/ rade ako dôvodne podanému proti žalovanému v 1/ rade vyhovel v celom rozsahu. Nárok žalobcu v 2/ rade proti žalovanému v 2/ rade súd zamietol, nakoľko žalobca v 2/ rade zodpovednosť žalovaného v 2/ rade na platenie nezaplatených úverov z úverových zmlúv uzatvorených v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák. súdu nepreukázal.

Súd prvého stupňa podľa § 151 ods. 3 O. s. p. rozhodol, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca v 2/ rade podaním zo dňa 27.10.2010, a to proti výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave, ktorým súd žalobu žalobcu v 2/ rade proti žalovanému v 2/ rade zamietol. Odvolanie odôvodnil ust. § 205 ods. 2 písm. d/ tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f/ tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, podľa ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p. súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a podľa ust. § 221 ods. 1

písm. f/ O. s. p. tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Súd nárok žalobcu v 2/ rade proti žalovanému v 2/ rade zamietol, keďže žalobca v 2/ rade zodpovednosť žalovaného v 2/ rade na platenie nezaplatených úverov z úverových zmlúv uzatvorených v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka súdu nepreukázal. Súd nezdôvodnil, akým spôsobom dospel k takému právnomu názoru, žiadnym spôsobom nehodnotil dôkazy vo vzťahu k žalovanému v 2/ rade, naopak nárok vychádzajúci z rovnakého právneho základu jednému žalobcovi priznal a druhému nepriznal. V napadnutom rozsudku absentuje zodpovedajúce zdôvodnenie takéhoto právneho záveru. Žalobca v 2/ rade poukázal na ust. § 101 ods. 2, § 132 ods. 2 a § 157 ods. 2 O. s. p. Súd v napadnutom rozsudku podľa názoru žalobcu v 2/ rade nevysvetlil, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Nebolo vôbec zrejmé, z akých dôvodov súd žalobu v časti zamietol.

Vzhľadom na uvedené žalobca v 2/ rade navrhol rozsudok Krajského súdu v Bratislave v časti, v ktorej žalobu žalobcu v 2/ rade proti žalovanému v 2/ rade zamietol zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal tiež odvolanie žalovaný v 1/ rade, a to vo výrokoch rozsudku 1. a 2. a navrhol, aby odvolací súd podľa ust. § 221 O. s. p. z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/ a f/ O. s. p. odvolaním napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Odvolanie odôvodnil tým, že konajúci prvostupňový súd rozsudkom bez toho, že by bol legitímnym procesným postupom potom, ako žalobca v 1/ rade ako aj žalobca v 2/ rade zmenili svoje návrhy pripustil zmenu ich pôvodných návrhov a zaviazal žalovaných v prvom výroku spolu so žalovaným v 2/ rade zaplatiť žalobcovi v 1/ rade istinu spolu s príslušenstvom a to vo výške a spôsobom tak, ako to žalobca v 1/ rade požadoval svojim upraveným návrhom 27.01.2009, ktorý súdu doručil na pojednávaní dňa 28.01.2009 a v druhom výroku samostatne zaplatiť žalobcovi v 2/ rade istinu spolu s príslušenstvom, a to vo výške a spôsobom tak, ako to žalobca v 2/ rade požadoval svojim upraveným návrhom zo dňa 17.09.2008, ktorý súdu predniesol priamo na pojednávaní v ten istý deň.

S prihliadnutím na priebeh prvostupňového konania žalovaný v 1/ rade tvrdí, že v konaní pred prvostupňovým súdom došlo k porušeniu zásad uvedených v ust. §§ 3, 6, 1, 95, 125, 132 a 153 O. s. p. Aj keď prvostupňový súd v dôvodoch odvolaním napadnutého rozhodnutia poukazuje na správanie sa žalobcov v 1/ a v 2/ rade v konaní pred súdom a vo vzťahu k nim uplatneným nárokom a k ich následným zmenám a tieto súd opisuje ako upresnenia petitov žaloby (žalobca v 1/ rade naposledy dňa 28.01.2009 podaním zo dňa 27.01.2009 a žalobca v 2/ rade dňa - súd uvádza dátum 29.10.2008, zo zápisnice o pojednávaní takáto skutočnosť nevyplýva, zmenený návrh bol žalobcom v 2/ rade prednesený na pojednávaní dňa 17.09.2008), žalovaný v 1/ rade má za to, že zo strany žalobcov v 1/ a 2/ rade išlo o kvalifikované prednesy vo vzťahu k ich nárokom v súlade s ust. § 95 O. s. p. a o týchto mal súd procesným postupom v súlade s ust. § 95 O. s. p. aj rozhodnúť. Keďže tak vôbec neurobil a o upravených návrhoch nerozhodol, rozhodol rozsudkom tak o veciach, ktoré sa predmetom prvostupňového konania pre jeho vadný procesný postup nikdy nestali. Už pre tento procesný nedostatok je daný dostatočný dôvod na to, aby bolo v odvolacom konaní odvolaním napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu zrušené. Žalobca v 1/ rade uvádza, že súd nebral vôbec do úvahy a nevysporiadal sa s námietkou o tom, že úverová zmluva č. 12/1/93 je absolútne neplatná. Na absolútnu neplatnosť spornej zmluvy o úvere žalovaný 1/ poukázal z dôvodu, že za spoločnosť pri jej podpísaní nekonali osoby na to oprávnené a osoby, ktoré ju podpísali za stranu žalovaného 1/ na to neboli oprávnené, lebo neboli v čase podpisu zmluvy osobami oprávnenými konať za predstavenstvo spoločnosti ako jeho štatutárny orgán. V odôvodnení sa súd zaoberal len ďalšou námietkou a to že by prostriedky zo spornej úverovej zmluvy boli žalovanému v 1/ rade poskytnuté. Ak žalobca v 2/ rade tvrdí, že uzavretím tejto zmluvy išlo o inováciu pôvodnej zmluvy, tak potom (ak by bola zmluva 12/1/93 platná) musela by byť takáto dohoda vyjadrená v obsahu zmluvy a takýto úkon uzavretý v súlade s právnou úpravou, ktorá je preň ustanovená právnym predpisom a to konkrétne § 517 a nasl. Občianskeho zákonníka. Keďže ale zmluva 12/1/93 vo svojom obsahu žiadnu takúto dohodu účastníkov neopisuje, nie je ju ani možné za takýto právny úkon pre svoju nejasnosť a nezrozumiteľnosť považovať.

Vo vzťahu k výroku 1. odvolaním napadnutého rozsudku žalovaný 1/ uvádza, že aj v prípade pripustenia zmeny žalobného návrhu niet na takéto rozhodnutie právneho nároku. Ak upravený návrh žalobca v 2/ rade odôvodňuje svoj nárok prevodom nehnuteľností

vo vlastníctve žalovaného 1/ na žalovaného v 2/ rade, takéto skutkové odôvodnenie bez právneho jeho zdôvodnenia nepostačuje, lebo nedostatok skutkových a právnych dôvodov spôsobuje, že konajúci súd a účastníci nemajú voči čomu zamerať dokazovanie. Ak mal žalobca v 1/ rade dôvodnú potrebu poskytnutia ochrany v súvislosti s takýmto právnym úkonom, musel by svoje nároky uplatniť iným spôsobom a v súvislosti s inou právnou úpravou. Tak, ako to urobil žalobca v 1/ rade v tomto konaní, nemôže požadovať od žalovaného v 2/ rade finančné plnenie.

Žalovaný v 1/ rade ďalej tvrdí, že konajúci prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, lebo nemôže obstať to, že prvostupňový súd na základe žalovaným 1/ prezentovaných listinných dôkazov a v súvislosti na právnou úpravu oprávnení konajúcich osôb za účastníkov pri zmluvách ako právnych úkonoch ich svojimi úkonmi zaväzovať považoval zmluvu č. 12/1/93 za platnú, vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu v 1/ rade nevykonan ani žiadne dôkazy a len na základe obsahu podania žalobcu v 1/ rade zo dňa 27.01.2009 dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalovaný 1/ je toho názoru, že pre nedostatok dôvodov je prvostupňové rozhodnutie nepreskúmateľné.

Proti rozsudku tiež podal odvolanie žalovaný v 2/ rade podaním zo dňa 02.11.2010, a to do výroku 1. Z dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/ a f/ O. s. p. navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Poukázal na to, že prvostupňový súd bez toho, že by bol legitímnym procesným postupom, po tom tak, ako žalobca v 1/ rade, ako aj žalobca v 2/ rade zmenili svoje návrhy, pripustil zmenu ich pôvodných návrhov, vyhovel im a zaviazal žalovaného v 2/ rade v 1. výroku spolu so žalovaným v 1/ rade zaplatiť žalobcovi v 1/ rade istinu spolu s príslušenstvom, a to vo výške a spôsobom tak, ako to žalobca v 1/ rade požadoval svojim upraveným návrhom zo dňa 27.01.2009, ktorý súdu doručil na pojednávanie dňa 28.01.2009. Žalovaný v 2/ rade tvrdí, že v konaní pred prvostupňovým súdom došlo k porušeniu zásad uvedených v ust. §§ 3, 6, 18, 95, 125, 132 a 153 O. s. p. Okrem toho, že nerozhodol o zmene návrhu žalobcov v súlade s ust. § 95 O. s. p., vec aj nesprávne právne posúdil. Vo vzťahu k výroku 1. odvolaním napadnutého rozsudku aj v prípade pripustenia zmeny žalobného návrhu žalobcom v 1/ rade niet na takéto rozhodnutie právneho nároku. Ak upravený návrh

žalobca v 2/ rade odôvodňuje svoj nárok prevodom nehnuteľností na žalovaného v 2/ rade, takéto skutkové odôvodnenie bez právneho zdôvodnenia nepostačuje, pretože takéto skutkové odôvodnenie bez právneho zdôvodnenia nepostačuje, lebo nedostatok skutkových a právnych dôvodov spôsobuje, že konajúci súd a účastníci nemajú voči čomu zamerať dokazovanie. Podľa názoru žalovaného v 2/ rade žalobca v 1/ rade nemôže požadovať od žalovaného v 2/ rade finančné plnenie. Žalovaný 2/ tvrdí, že konajúci súd vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu v 1/ rade nevykonal žiadne dôkazy a vychádzal len z obsahu podania žalobcu v 1/ rade zo dňa 27.01.2009. Prvostupňové rozhodnutie je podľa názoru žalovaného v 2/ rade nepreskúmateľné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolania žalobcu v 2/ rade, žalovaného v 1/ rade a žalovaného v 2/ rade a dospel k záveru, že odvolania sú dôvodné.

Z obsahu spisu je zrejmé, že žalobca - V., a. s., B. sa svojim návrhom, ktorý bol doručený súdu 19.5.1995, domáhal voči žalovanému - H., a. s., B. zaplata sumy z poskytnutých úverov, ktorých celková výška spolu s úrokmi predstavuje ku dňu 28.5.1995 sumu 72 805 317,65 Sk, súdny poplatok vo výške 500 000 Sk a trovy konania a ďalšie úroky až do úplného vyrovnania pohľadávok žalobcu, ktorých výška bude upresnená ku dňu vynesenia rozsudku.

Uznesením pod č. k. 34Cb/141/95-110 z 22.1.1998 súd pripustil vstup spoločnosti H., a. s., G.B. do konania na strane žalovaného.

Uznesením pod č. k. 34Cb/141/95-228 zo dňa 21.11.2001 súd pripustil vstup spoločnosti S., a. s., B. do konania na strane žalobcu, pretože na tento subjekt bola postúpená časť pohľadávok, ktorá je predmetom sporu, a to výške 107 987 757,31 Sk.

Uznesením, č. k. 34Cb/141/95-283 zo dňa 28.09.2006 súd pripustil, aby žalobca v 1/ rade V., a. s., M. z konania vystúpil a na jeho miesto do konania vstúpil ako žalobca v 1/ rade G., s. r. o. so sídlom L.B., IČO: X..

Uznesením, č. k. 34Cb/141/95-330 zo dňa 14.11.2007 súd pripustil, aby žalobca v 1/ rade G., s. r. o., L.B. IČO: X. vystúpil z konania a na jeho miesto do konania vstúpil ako žalobca v 1/ rade G.N.V.S..

Uznesením, č. k. 34Cb/141/95-490 zo dňa 13.05.2009 súd pripustil, aby na strane žalobcu v 1/ rade z konania vystúpil G.N.V.S. a na jeho miesto do konania vstúpil D.D., so sídlom S.V.M.S..

Uznesením, č. k. 34Cb/141/95-530 zo dňa 01.12.2009 súd pripustil, aby na strane žalobcu v 2/ rade z konania vystúpila S., a. s., C.B., IČO: X. a na jeho miesto do konania vstúpil nový žalobca: H., spol. s r. o., L.B., IČO: X..

Napadnutým rozsudkom súd uložil žalovaným v 1/ a 2/ rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi v 1/ rade sumu 123 367,84 eur (3 716 579,78 Sk) a úroky vo výške 17,2% p. a. zo sumy 43 191,68 eur (1 301 192,50 Sk) od 1.1.2004 do zaplatenia s tým, že žalovaný v 2/ rade je povinný plniť žalobcovi v 1/ rade len z výšky výťažku z predaja nehnuteľností zapísaných na LV č. X., k. ú. P. vo vlastníctve žalovaného v 2/ rade, a to konkrétne: stavba súp. č. X. na parc. č. X. - malá administratívna budova, stavba súp. č. X. na parc. č. X. - kompresorová stanica, stavba súp. č. X. na parc. č. X. - sklad horľavín, ale len do výšky výťažku z predaja a súčasne bol žalovaný v 2/ rade povinný predaj týchto nehnuteľností strpieť. Žalovaní v 1/ a 2/ rade boli tiež zviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy konania. Súd uložil žalovanému v 1/ rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 2/ rade sumu 2 663 225,93 eur (80 232 344,50 Sk) spolu s úrokom vo výške 30% zo sumy 1 832 327,34 eur (55 200 693,36 Sk) od 29.6.2000 do zaplatenia, sumu 59 871,37 eur (1 803 684,92 Sk), spolu s úrokom vo výške 12% zo sumy 47 414,48 eur (1 428 408,50 Sk) od 29.6.2000 do zaplatenia a sumu 838 256,26 eur (25 253 308,13 Sk) spolu s úrokom vo výške 30% zo sumy 622 132,23 eur (18 742 355,45 Sk) od 29.6.2000. Súd žalobu proti žalovanému v 2/ rade zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Žalovaný v 1/ a 2/ rade v odvolaní namietali, že prvostupňový súd pochybil, ak o návrhoch žalobcov na zmenu návrhov nerozhodol v súlade s ust. § 95 O. s. p.

Podľa ut. § 95 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene.

Súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť pokladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade,

ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia (§ 95 ods. 2 O. s. p.).

Podľa ust. § 41 ods. 2 O. s. p. každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

Zmena návrhu na začatie konania (žaloby) je základným dispozičným úkonom predmetom konania, je teda prejavom tzv. dispozičného princípu sporového konania. Len čo sa konanie začne, na súd prechádza povinnosť vec prejednať a rozhodnúť v primeranom čase podľa procesných pravidiel a zásad. Zmena žaloby (návrhu na začatie konania) nie je len zmenou tzv. žalobného petitu. Žalobu v civilnom konaní treba vnímať ako komplexné podanie žalobcu, ktoré má spĺňať náležitosti podľa § 79 ods. 1. Pod zmenou žaloby tak treba chápať zmenu akejkoľvek náležitosti, ktorú žaloba má mať. Od toho však treba odlišovať prosté odstránenie väd návrhu na začatie konania, najmä v prípade, keď súd postupuje podľa § 43. Inak povedané, buď na základe výzvy súdu, alebo na základe podania žalobcu, nejde o zmenu žaloby. Rovnako nejde o zmenu žaloby v prípade, ak žalobca predkladá nové dôkazné návrhy najmä so zreteľom na výsledok doterajšieho konania. Rovnako o zmenu žaloby nepôjde ak žalobca rozšíri alebo zmení fakultatívnu právnu kvalifikáciu svojho nároku. Za zmenu žaloby treba považovať:

- a) zmenu tzv. žalobnej žiadosti (petitu žaloby)
- b) zmenu tzv. rozhodujúcich skutkových okolností (skutkového stavu), na ktorých žaloba spočíva.

Zmena žalobnej žiadosti môže spočívať v zmene buď kvalitatívnej, alebo kvantitatívnej stránky žalobnej žiadosti. Za kvalitatívnu zmenu petitu treba považovať tie situácie, keď žalobca, či už s poukazom na rovnaký (doteraz tvrdený) skutkový stav, prípadne skutkový stav zmenený a doplnený, požaduje niečo iné, než pôvodne. Za kvantitatívnu zmenu žaloby v zmysle ust. § 95 treba považovať najmä pri žalobách na plnenie to, keď žalobca žiada niečo iné, alebo kvantitatívne viac, než žiadal v pôvodnej žalobe. O kvantitatívnu zmenu žaloby (petitu) pôjde aj v prípadoch, keď žalobca namiesto jedného typu plnenia požaduje iný typ plnenia. K zmene tzv. rozhodujúcich skutkových okolností (skutkového stavu), na ktorých žaloba spočíva je potrebné uviesť, že podstatnou náležitosťou každého návrhu na začatie konania v zmysle ust. § 79 ods. 1 O. s. p. je pravdivé opísanie rozhodujúcich skutkových skutočností. Ide o tzv. povinnosť tvrdenia, ktorú znáša žalobca. Ak chce žalobca tieto

rozhodujúce skutočnosti akýmkoľvek spôsobom meniť, dopĺňať, zužovať i rozširovať, pôjde o zmenu návrhu podľa § 95 O. s. p. Zmena žaloby je viazaná na súhlas súdu, ktorý zmenu návrhu bude posudzovať vždy so zreteľom na hospodárnosť konania. Súd v zásade zmenu návrhu musí pripustiť okrem prípadov, ak by výsledky doterajšieho konania neumožňovali konať o zmenenom návrhu. Druhým prípadom, keď súd nepripustí zmenu návrhu je, ak by o zmenenom návrhu musel rozhodovať iný vecne príslušný súd. O návrhu na zmenu žaloby rozhoduje súd uznesením, proti ktorému odvolanie nie je prípustné. O zmene žaloby môže pritom súd rozhodnúť priamo na pojednávaní, alebo mimo pojednávania. Ak súd na pojednávaní vyhovie návrhu žalobcu a návrh na začatie konania uznesením zmení, treba skúmať, či na pojednávaní boli alebo neboli prítomní všetci účastníci konania. Ak na pojednávaní prítomní boli, súd podľa § 168 ods. 2 a *comprario* v nadväznosti na § 169 takéto uznesenie vyhlási, nemusí ho písomne vyhotovovať a tým pádom ani doručovať prítomným účastníkom. V prípade, že na pojednávaní, na ktorom sa pripustila zmena návrhu, nie je prítomný niektorý z účastníkov, musí súd podľa § 95 ods. 1 doručiť neprítomným účastníkom zápisnicu z pojednávania, ktorá obsahuje uznesenie o pripustení zmeny návrhu, a to do vlastných rúk. Ak súd na pojednávaní návrh žalobcu na zmenu žaloby zamietne, stačí, ak je na pojednávaní prítomný žalobca, ostatným účastníkom sa takéto uznesenie doručiť nemusí. V prípade, ak súd zamietá návrh na zmenu žaloby uznesením priamo na pojednávaní, bez prítomnosti žalobcu, musí zápisnicu z pojednávania doručiť žalobcovi - zákon tu však nevyžaduje doručenie do vlastných rúk. Ak súd rozhoduje o zmene žaloby mimo pojednávania, v takom prípade musí uznesenie, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena návrhu vyhotoviť písomne. Ak návrh žalobcu na zmenu žaloby uznesením zamietol, stačí, ak sa takéto uznesenie doručí iba žalobcovi, ak však uznesením návrhu žalobcu na zmenu žaloby vyhovie, musí toto uznesenie doručiť ostatným účastníkom do vlastných rúk.

Týmto postupom sa súd prvého stupňa neriadil a odvolací súd je toho názoru, že v prvostupňovom konaní došlo k porušeniu ust. § 95 O. s. p. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa pôvodnou žalobou domáhal úhrady sumy v celkovej výške spolu s úrokmi 72 805 317,65 Sk a ďalších úrokov až do úplného vyrovnania pohľadávok žalobcu. Na pojednávaní dňa 4.6.1997, na ktorom boli prítomní obaja účastníci konania, žalobca požiadal o zmenu petitu žaloby napriek tomu, že v zápisnici je uvedené, že upravuje petit žaloby tak, že žiada, aby bol žalovaný zaviazaný na úhradu sumy 86 346 844,88 Sk,

čo predstavuje istinu vo výške 58 689 914,78 Sk a úrok vo výške 27 654 930,10 Sk, tiež žiadal zaplatenie 12% úroku zo sumy 44 500 000 Sk, a to od 1.6.1997 až do zaplatenia, ďalej úrok 10,7% zo sumy 1 027 214,50 Sk od 1.6.1997 až do zaplatenia, úrok 17,2% zo sumy 156 250 Sk od 1.6.1997 do zaplatenia, úrok 17,2% zo sumy 1 301 192,50 Sk od 1.6.1997 do zaplatenia a úrok 17,2% zo sumy 11 705 257,78 Sk od 1.6.1997 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania pozostávajúce z náhrady súdneho poplatku vo výške 500 000 Sk. O tejto zmene návrhu súd nerozhodol. Na pojednávaní dňa 04.11.1997, kde boli prítomní obaja účastníci konania, žalobca požiadal o zmenu návrhu (v zápisnici je uvedené úprava petitu žaloby), a to požadoval celkovú sumu 90 201 793,20 Sk s tým, že žalobca uviedol, že istina zostala nezmenená, zmenil sa úrok vo výške 31 511 878,42 Sk, pričom pohľadávku vyčíslil do 31.10.1997. O tejto zmene návrhu súd opäť nerozhodol. Podaním zo dňa 13.02.2001 pôvodný žalobca V., B. žiadal, aby súd uložil žalovanému v 1/ a 2/ rade povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 107 987 757,31 Sk, ďalej istinu vo výške 1 301 192,50 Sk, úroky k 31.01.2001 vo výške 1 592 134,15 Sk a úroky 17,2% z istiny 1 301 192,50 za obdobie od 1.02.2001 do zaplatenia, ako aj poplatky za vedenie účtu vo výške 847 Sk a trovy konania. V. toto podanie zo dňa 13.02.2001 označila ako spresnenie petitu žalobného návrhu a súd prvého stupňa na pojednávaní 16.02.2001, na ktorom sa zúčastnil len zástupca žalobcu v neprítomnosti žalovaných, pripustil úpravu petitu. Toto uznesenie písomne nevyhotovoval a zápisnica o pojednávaní ani nebola doručená účastníkom konania. Odvolací súd však napriek tomu, že žalobca toto svoje podanie zo dňa 13.02.2001 označil ako spresnenie petitu považoval za zmenu návrhu v zmysle § 95 O. s. p., o ktorom nebolo rozhodnuté postupom tak, ako to upravuje ust. § 95 O. s. p. Odvolací súd na tomto mieste ešte uvádza, že v podaní zo dňa 13.02.2001 žalobca nežiadal povinnosť zaplatiť sumu 107 987 757,31 Sk s príslušenstvom od žalovaným spoločne a nerozdielne tak, ako boli nakoniec zaviazaní žalovaní napadnutým rozsudkom. Na pojednávaní dňa 17.09.2008 (zápisnica č. 1. 360) zástupca žalobcu v 1/ rade uviedol, že trvá na petite zo dňa 13.09.2006. Zástupca žalobcu v 2/ rade žiadal, aby boli žalovaní zaviazaní na sumu 80 232 344,50 Sk spolu s úrokom vo výške 30% zo sumy 55 200 693,36 Sk od 29.6.2000 do zaplatenia sumu 1 803 684,92 Sk s úrokom vo výške 12% zo sumy 1 428 408,50 Sk od 29.6.2000 do zaplatenia a sumu 25 253 308,13 Sk spolu s úrokom vo výške 30% zo sumy 18 742 355,45 Sk od 29.6.2000 do zaplatenia. Na tomto pojednávaní taktiež nebolo rozhodnuté o zmene návrhu v súlade s ust. § 95 O. s. p.

Podaním zo dňa 27.01.2009 žalobca v 1/ rade žiadal, aby boli žalovaní v 1/ a 2/ rade povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 3 716 579,78 Sk a úroky vo výške 17,2% p .a. zo sumy 1 301 192,50 Sk od 1.1.2004 do zaplataenia s tým, že žalovaný 2/ je povinný plniť žalobcovi 1/ len z výšky výťažku z predaja nehnuteľností zapísaných na LV č. X. k. ú. P. vo vlastníctve žalovaného 2/, a to konkrétne stavba súp. č. X. na parc. č. X. - malá administratívna budova, stavba súp. č. X. na parc. č. X. - kompresorová stanica, stavba súp. č. X. na parc. č. X. - sklad horľavín, ale len do výšky z výťažku z ich predaja a súčasne je žalovaný 2/ povinný predaj týchto nehnuteľností strpieť. Tiež žiadal, aby boli žalovaný v 1/ a 2/ rade povinný nahradiť žalobcovi 1/ spoločne a nerozdielne trovy konania. V tomto prípade je toto podanie potrebné považovať za kvalitatívnu zmenu petitu, keďže žalobca v 1/ rade zmenený a doplnený skutkový stav požaduje niečo iné než pôvodne.

Podaním zo dňa 28.01.2009 žalovaný 2/ (S., a. s., B.) podal návrh na vylúčenie veci na samostatné konanie, o ktorom taktiež súd nerozhodol S., a. s. žiadala, aby boli žalovaní zaviazaní zaplatiť žalobcovi v 2/ rade sumu 80 232 344,50 Sk spolu s úrokom vo výške 30% zo sumy 55 200 693,36 Sk od 29.6.2000 do zaplataenia, sumy vo výške 1 803 684,92 Sk spolu s úrokom vo výške 12% zo sumy 1 428 408,50 Sk od 29.6.2000 do zaplataenia, sumy vo výške 25 253 308,13 Sk spolu s úrokom vo výške 30% zo sumy 18 742 355,45 Sk od 29.6.2000 do zaplataenia.

Súd v napadnutom rozsudku takémuto návrhu žalobcu v 2/ rade vyhovel vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade. Z rozsudku nevyplýva, o akú sumu, o aký nárok súd žalobu žalobcu v 2/ rade proti žalovanému v 2/ rade zamietol.

Odvolačí súd teda dospel k záveru, že v konaní pred súdom prvého stupňa došlo k porušeniu ust. § 95 O. s. p. a súd svojim postupom účastníkom konania znemožnil realizáciu procesných práv, ktoré im Občiansky súdny poriadok priznáva, čím bolo porušené právo účastníka na spravodlivý proces. Tým bol aj naplnený dôvod v odvolaní podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p., keďže v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Podľa ust. § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez súdneho pojednávania (§ 122 ods. 1 O. s. p.).

Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správa a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (§ 125 O. s. p.).

Podľa § 129 ods. 1 O. s. p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu, alebo jej časť prečíta, alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie.

Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O. s. p.).

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa riadne nevykonal dôkaz listinami, zo zápisníc z jednotlivých pojednávanií nevyplýva, že by dôkazy listinami boli vykonané v zmysle zákona. Bez riadneho vykonania dôkazov nie je možné vyhodnotiť konkrétne dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti, robiť skutkové závery a vo veci rozhodnúť. Týmto bolo porušené právo účastníkov konania na spravodlivý proces.

Podľa § 123 O. s. p. účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré vykonali.

Právo účastníkov vyjadriť sa k vykonanému dokazovaniu sa v konaní realizuje tak, že predseda senátu spravidla bezprostredne po vykonaní každého dôkazu umožní každému účastníkovi, aby sa k nemu vyjadril a aby uviedol všetko, čo pri hodnotení vykonaného dôkazu považuje za významné. Procesnú možnosť účastníka vyjadriť sa k vykonanému dôkazu musí súd vytvoriť účastníkovi už v rámci dokazovania (t. j. pred jeho skončením). Zo zápisnice o pojednávaní z 08.09.2010 (č. 1. 583) nevyplýva, že súd na pojednávaní po vykonaní dokazovania vytvoril účastníkom procesnú možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom v zmysle § 123 O. s. p. a realizovať z tohto ustanovenia vyplývajúce procesné oprávnenia účastníka konania.

Najvyšší súd SR prihliadol tiež na námietky odvolateľov, a to, že napadnutý rozsudok nie je preskúmateľný. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu je judikatúrou Najvyššieho súdu

SR považovaná za tzv. inú vadu konania majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (R 111/1998).

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 3 O. s. p. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vypoariadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na skutkové zistenia vyvedené z výsledkov vykonaného dokazovania, ale tiež s poukazom na prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozsudku je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia musí byť zároveň prostriedkom kontroly v konaní o riadnom alebo mimoriadnom opravnom prostriedku. Ak rozsudok neobsahuje náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p., je nepreskúmateľný.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že z dokladov predložených súdu je nesporné, že na základe zmlúv o postúpení pohľadávky je v danom prípade aktívne legitimovaný žalobca v 1/ a v 2/ rade. Súd však na strane 10 odôvodnenia rozsudku uvádza, že nárok žalobcu v 2/ rade proti žalovanému v 2/ rade zamietol, nakoľko žalobca v 2/ rade zodpovednosť žalovaného v 2/ rade na platenie nezaplatených úverov z úverových zmlúv uzatvorených v zmysle § 497 a nasl. Obch. zák. súdu nepreukázal. Toto odôvodnenie považuje odvolací súd za nedostatočné, nepresvedčivé. Nevyplýva z neho, ktoré skutočnosti súd považoval za nepreukázané, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, ako vec právne posúdil vo vzťahu žalobcu 2/ k žalovanému v 2/ rade.

Z odôvodnenia rozsudku absolútne nevyplýva, ako súd dospel k stanoveniu výšky povinnosti uložených žalovaným v 1/ a 2/ rade, ako preveril súd opodstatnenosť nárokov uplatnených žalobcami v 1/ a 2/ rade, akými úvahami sa súd riadil pri preverovaní správnosti stanovenia výšky záväzkov žalovaných. Rozsudok je taktiež nepreskúmateľný v časti priznaných úrokov, tiež súd neodôvodnil povinnosť žalovaných v 1/ a 2/ rade zaplatiť žalobcovi povinnú sumu, vrátane úrokov spoločne a nerozdielne. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, že v tomto prípade išlo o solidárny záväzok žalovaných v 1/ a 2/ rade vo vzťahu k žalobcovi v 1/ rade. Taktiež absolútne chýba zdôvodnenie rozsudku, ktorým uložil žalovanému v 2/ rade povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1/ rade peňažné plnenie do výšky

výtazku z predaja nehnuteľností zapísaných na LV č. X. k. ú. P. vo vlastníctve žalovaného v 2/ rade a právne posúdenie nároku žalobcu v 1/ rade vo vzťahu k žalovanému v 2/ rade.

Keďže v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., konanie malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, odvolací súd s poukazom na ust. § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O. s. p. zrušil vec súdu prvého stupňa a v súlade s ust. § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom konaní bude povinnosťou súdu rozhodnúť o zmene návrhu žalobcov v súlade s ust. § 95 O. s. p., vykonať riadne navrhnuté dôkazy, tieto vyhodnotiť, stanoviť výšku záväzkov žalovaných a vec právne posúdiť.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu aj o náhrade trov konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 30. novembra 2011

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová